

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om djursjukdomar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 april 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om djursjukdomar (RP 31/2008 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- veterinärmedicinsk inspektör Riitta Rahkonen, jord- och skogsbruksministeriet
- specialmedarbetare Veli-Pekka Hautamäki, justitieministeriet

- veterinärinspektör Hanna Kuukka-Anttila, Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- akvakulturdirektör Unto Eskelinen, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet
- avdelningschef Kari Kilpinen, Centralförbundet för fiskerihushållning.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- finansministeriet
- Västra Finlands länsstyrelse
- Föreningen för bekämpning av djursjukdomar ETT rf
- Finlands Fiskodlarförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om djursjukdomar ändras. Verksamhetsutövare som odlar fisk, kräftor och musslor och verksamhetsutövare som rensar fisk som härstammar från ett restriktionsområde upprättat på grund av en fisksjukdom som lätt sprider sig ska på förhand söka tillstånd för sin verksamhet hos Livsmedelssäkerhetsverket. Förslaget grundar sig på direktivet om djurhälsokrav för vattenbruksdjur.

Lagen om djursjukdomar föreslås dessutom bli ändrad så att den tidsfrist på ett år inom vil-

ken ersättning av statsmedel ska sökas förkortas till två månader i fråga om ersättningar för avlivade djur och till sex månader i fråga om andra ersättningar. Syftet med ändringen är att säkerställa statens möjlighet att söka stöd som beviljas av Europeiska gemenskapen för kostnader för utrotande av djursjukdomar inom ramen för de tidsfrister som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Det tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar.

Utskottet konstaterar att den föreslagna lagstiftningen grundar sig på direktivet om djurhälsokrav för vattenbruksdjur (2006/88/EG), som ersatte den förlegade EU-lagstiftningen om djurhälsokrav för odlad fisk och odlade blötdjur och kräftdjur. Enligt direktivet om djurhälsokrav för vattenbruksdjur ska alla företag som odlar vattenbruksdjur ha ett godkännande av en behörig myndighet, om vattenbruksdjuren odlas för att användas som livsmedel eller för försäljning eller överlåtelse levande. Godkännande krävs också för rensningsanläggningar, om de vattenbruksdjur som ska rensas härstammar från ett restriktionsområde som upprättats på grund av en fisksjukdom som lätt sprider sig.

För att harmonisera lagen om djursjukdomar med gemenskapslagstiftningen föreslås det bli föreskrivet att verksamhetsutövare som odlar fisk, kräftdjur och blötdjur eller könsceller av dem i princip ska söka tillstånd av Livsmedels säkerhetsverket för sin verksamhet. I den gällande lagen om djursjukdomar finns inga bestämmelser om tillstånd för vattenbruk och fiskrensning. Inte heller bestämmelserna om miljötillstånd i miljöskyddslagen eller bestämmelserna om godkännande av livsmedelslokaler i livsmedelslagen svarar mot kraven i tillstånden enligt direktivet. Utskottet anser att det är lämpligt att koncentrera befogenheterna till centralmyndigheten Livsmedelssäkerhetsverket, eftersom många företag har odlingsanläggningar inom flera län.

Utskottet påpekar att systemen för tillstånd och godkännande i miljöskyddslagen, livsmedelslagen och lagen om djursjukdomar delvis överlappar varandra. Det är därför viktigt att man ser på befogenhetsfördelningen i samband med den förestående totalreformen av lagen om djursjukdomar och klarlägger om överlappningarna kan elimineras och rättsakterna samordnas.

Det är också viktigt att myndigheterna har ett fungerande samarbete om beredningen av olika slag av tillstånd, anmälningar och godkännandebeslut som gäller vattenbruk för att överlappande och motstridiga bestämmelser ska kunna undvikas.

För att en verksamhetsutövare ska få tillstånd ska han eller hon enligt propositionen lämna en beskrivning av egenkontroll för att företagets verksamhet och sjukdomsriskerna ska kunna bedömas och företagets praxis i förekommande fall förbättras. Genom egenkontroll och samverkan mellan verksamhetsutövaren och myndigheten kan man effektivt planera hur fisk- och kräftsjukdomar ska bekämpas och spridning av sjukdomar hindras. Det är en större utmaning att förebygga smittsamma sjukdomar inom vattenbruk än t.ex. sedvanlig kreaturshållning, eftersom produktionsplatsen för fiskar och kräftdjur nästan alltid står i förbindelse med den omgivande vattennaturen. I vattenbruk är det därför av största vikt att man kan förebygga spridning av sjukdomar. Utskottet framhåller att man genom bättre egenkontroll kan minska risken för att sjukdomar hos vattenbruksdjur genom bruket sprids till naturliga bestånd.

I lagen om djursjukdomar föreslås också ändringar i fristerna för att söka ersättning. Ansökningstiden ska förkortas från ett år till två månader när det gäller avlivade djur eller djur som dött i en sjukdom. Ansökningstiden för andra ersättningar i lagen ska förkortas från ett år till sex månader. Det är motiverat att förkorta fristerna för att de bättre ska motsvara fristerna i gemenskapslagstiftningen för medlemsstaterna att söka stöd av gemenskapen för vissa sjukdomsbekämpande åtgärder. Utskottet konstaterar att ändringen hjälper staten att få gemenskapsfinansiering till fullt belopp för kostnaderna för att bekämpa djursjukdomar. Ändringen påskyndar också utbetalningen av ersättningar till dem som äger djuren.

De föreslagna bestämmelserna om tillståndsplikt kräver att verksamhetsidkarna lämnar en mycket detaljerad beskrivning av egenkontroll

av vattenbruket. Det måste ses till att den ökande administrativa bördan för vattenbruksföretag blir så liten som möjligt. Det bör beaktas i eventuella praktiska allmänna råd till verksamhetsidkarna. Dessutom bör vattenbruksföretagarna få så heltäckande information som möjligt om ändringarna.

Förslag till beslut

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 16 maj 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Susanna Haapoja /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv

Pentti Oinonen /saf
Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.